TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Khi Lễ hội Đèn lồng Trung Hoa gặp sắc màu Holi Ấn Độ

ISSN: 2734-9195 20:15 06/03/2026

Những lễ hội như Đèn lồng hay Holi không chỉ là hoạt động văn hóa, mà còn nhắc nhở rằng con người ở các nền văn minh khác nhau vẫn có chung khát vọng: hòa bình, hạnh phúc và sự ngọt ngào của cuộc sống.

Ngày 03/03 vừa qua, tại Trung Quốc diễn ra Lễ hội Đèn lồng, ngày kết thúc chuỗi lễ mừng Tết Nguyên đán. Nhưng thật thú vị, cùng thời điểm ấy tại Ấn Độ, người dân lại đang hòa mình vào không khí rực rỡ của lễ hội Holi, hay còn gọi là lễ hội sắc màu.

Sự giao thoa của hai lễ hội cổ truyền đã gợi lên nhiều suy ngẫm về những giá trị văn hóa chung của các nền văn minh phương Đông.

Lễ hội Đèn lồng - truyền thống hơn 2.000 năm

Múa rồng trong Lễ hội Đèn lồng tại Đan Trại, tỉnh Quý Châu, Trung Quốc. (Ảnh: AFP)

Lễ hội Đèn lồng (Yuanxiao) diễn ra vào ngày rằm tháng Giêng Âm lịch, đánh dấu đêm trăng tròn đầu tiên sau Tết Nguyên đán. Lịch sử của lễ hội này có thể truy về hơn 2.000 năm trước, từ thời nhà Hán (206 TCN - 220).

Theo truyền thống, Hoàng đế Lưu Trang, một vị vua sùng kính Phật giáo đã khuyến khích việc học và truyền bá giáo lý nhà Phật. Ông cho thắp đèn lồng trong các ngôi chùa để tỏ lòng tôn kính đức Phật. Từ đó, phong tục thắp đèn lan rộng trong dân gian và dần trở thành một lễ hội lớn.

Đêm Lễ hội Đèn lồng mang nhiều ý nghĩa biểu tượng. Trăng tròn tượng trưng cho sự đoàn viên gia đình, đồng thời báo hiệu mùa đông khép lại và mùa xuân trở về. Người dân treo đèn lồng rực rỡ khắp nhà cửa và đường phố, thưởng thức món Yuanxiao - những viên bánh nếp tròn nhân ngọt như mè, táo đỏ, lạc, óc chó hay đậu đỏ. Hình tròn của món bánh này được tin rằng sẽ mang lại sự viên mãn, hạnh phúc và ngọt ngào cho năm mới.

Bên cạnh đó, nhiều hoạt động dân gian như múa rồng, múa lân, các điệu múa truyền thống cũng diễn ra, tạo nên bầu không khí lễ hội sôi động và ấm áp.

Holi - lễ hội sắc màu của Ấn Độ

Cũng vào ngày trăng tròn của tháng Phalgun theo lịch Ấn Độ, người dân nước này bước vào lễ hội Holi, một trong những lễ hội nổi tiếng nhất của Ấn Độ.

Người dân Trung Quốc đón Lễ hội Đèn lồng trong khi người Ấn Độ hòa mình vào lễ hội Holi (Ảnh AI).

Theo truyền thống Hindu giáo, Holi có lịch sử hàng nghìn năm và gắn với nhiều câu chuyện thần thoại. Đêm trước lễ hội, người dân thường đốt lửa trại, nhảy múa và cầu nguyện để tiễn mùa đông và chào đón mùa xuân, đồng thời biểu tượng cho sự chiến thắng của cái thiện trước cái ác.

Trong dịp này, các gia đình chuẩn bị món gujiya, một loại bánh ngọt có hình dạng giống bánh bao nhỏ, nhân gồm trái cây khô, các loại hạt và hương bạch đậu khấu.

Tuy nhiên, phần náo nhiệt nhất của Holi chính là khi mọi người tung bột màu (gulal) và nước màu vào nhau. Màu sắc rực rỡ phủ lên gương mặt và trang phục của mọi người, biến không gian lễ hội thành một "bức tranh sống động".

Mỗi màu sắc cũng mang ý nghĩa riêng:

+ Đỏ tượng trưng cho tình yêu

+ Vàng biểu trưng cho tri thức

+ Xanh lá đại diện cho sự sống mới

+ Xanh lam gắn với thần Krishna và tính thiêng liêng

Những điểm tương đồng của hai nền văn minh cổ

Việc cùng lúc trải nghiệm hai lễ hội: Đèn lồng của Trung Hoa và Holi của Ấn Độ, khiến nhiều người nhận ra những điểm tương đồng thú vị giữa hai nền văn minh cổ đại.

Dù bị ngăn cách bởi núi non và sông ngòi, tổ tiên của hai dân tộc vẫn cùng sống dưới một bầu trời, quan sát những quy luật tự nhiên giống nhau và hình thành nên những giá trị văn hóa gần gũi.

Cả hai lễ hội đều: gắn với chu kỳ thiên nhiên và mùa Xuân, đề cao gia đình và cộng đồng, tôn vinh niềm vui, hòa hợp và hy vọng.

Sau hàng nghìn năm, những giá trị ấy đã trở thành tài sản tinh thần quý giá của nhân loại. Người dân ở cả hai nền văn hóa đều trân trọng tình thân, khát vọng hòa bình, cũng như sự hài hòa giữa con người và thiên nhiên.

Đối thoại văn minh trong thế giới nhiều biến động

Sự giao thoa của hai lễ hội cổ truyền cũng gợi nhắc rằng trong một thế giới ngày càng nhiều biến động và bất định, các quốc gia càng cần thúc đẩy giao

lưu văn hóa và đối thoại giữa các nền văn minh.

Ba năm trước, Chủ tịch Trung Quốc Xi Jinping đã đưa ra Sáng kiến Văn minh Toàn cầu, nhấn mạnh các nguyên tắc: bình đẳng giữa các nền văn minh, học hỏi lẫn nhau, đối thoại và bao dung. Theo đó, trao đổi văn hóa có thể giúp vượt qua sự xa cách, học hỏi lẫn nhau có thể hóa giải xung đột và tinh thần bao dung sẽ vượt qua mọi cảm giác tự tôn hay ưu việt.

Trong bối cảnh thế giới nhiều biến động, những lễ hội như Đèn lồng hay Holi không chỉ là hoạt động văn hóa, mà còn nhắc nhở rằng con người ở các nền văn minh khác nhau vẫn có chung khát vọng: hòa bình, hạnh phúc và sự ngọt ngào của cuộc sống.

Tác giả: **Qin Jie**/Chuyển ngữ và biên tập: **Hoa Mạn**

Nguồn: indianexpress.com